

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
"КРЕМЕНЧУЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ"
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ПОГОДЖЕНО

Науково-методичною радою
Протокол № 6 від 14.03.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою радою
протокол № 6 від 17.03.2025
Голова вченої ради
Леся КРУПІНА

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ
у Комунальному закладі вищої освіти
“Кременчуцька гуманітарно-технологічна
академія” Полтавської обласної ради**

Введене в дію

наказом директора №41/од
від 17.03.2025

Директор

Леся КРУПІНА

**Кременчук
2025**

1. Загальні положення

1.1. Положення про курсову роботу (далі – Положення) визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення курсових робіт (проектів) у Комунальному закладі вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради (далі - Академія).

1.2. Положення розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Положення про організацію освітнього процесу в Академії. Окремі пункти цього Положення конкретизуються в методичних рекомендаціях кафедр з урахуванням специфіки спеціальностей та освітніх програм.

1.3. Виконання курсової роботи є складовою освітнього процесу в Академії.

1.4. Підготовка здобувачів передбачає виконання курсових робіт, перелік яких відповідає змісту освітньої програми на певному рівні вищої освіти.

1.5. Курсова робота – один із важливих видів індивідуальних завдань навчально-практичного характеру, що має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань здобувачів із освітніх компонент / навчальних дисциплін, а й вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням.

1.6. Курсова робота з навчальної дисципліни – один із видів індивідуальної роботи студентів, метою якої є вироблення у здобувачів освіти навичок самостійної роботи з науковими джерелами та оволодіння методикою досліджень, набуття компетенції щодо визначення й аналізу наукової та практичної проблематики з певної галузі знань, узагальнення опрацьованого матеріалу, обґрунтування своїх гіпотез та висновків, вміння розробляти й формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесів, досліджених в роботі.

1.7. Виконана курсова робота проходить перевірку на дотримання вимог щодо академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Академії.

1.8. Курсові роботи зберігаються на кафедрах протягом одного року. Після цього проводиться їх знищення, що оформляється відповідним актом. Акти зберігаються на кафедрах разом із протоколами захисту курсових робіт.

1.9. Виконання курсової роботи має сприяти:

– систематизації, закріпленню й розширенню теоретичних і практичних знань зі спеціальності, застосуванню цих знань для розв’язання конкретних завдань, реалізацію сформованих компетентностей;

– розвитку навичок здійснення самостійної роботи й оволодіння методикою вирішення питань і проблем, поставлених у ккрсовій роботі;

– оцінюванню рівня володіння певною сукупністю професійних компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

1.10. Обов'язковість виконання та тип курсової роботи регламентується стандартом вищої освіти (у разі наявності) та відповідною освітньою програмою.

1.11. Курсова робота виконується українською мовою, у т. ч. роботи з іноземних мов (окрім робіт із мов національних меншин України).

1.12. Здобувач несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до курсової роботи і термінів її виконання.

2. Тематика курсових робіт

2.1. Тематика курсових робіт повинна:

2.1.1. бути актуальною в контексті цілей освітніх програм, особливостей спеціальностей, Стратегічного плану розвитку Академії;

2.1.2. відповідати: а) тематиці досліджень, що здійснюються в науково-дослідних лабораторіях на факультеті; б) ініціативним науково-дослідним темам, що виконуються науковими колективами на кафедрах; в) термінології сучасної нормативно-правової бази, а також стандартам вищої освіти;

2.1.3. враховувати тенденції розвитку спеціальності на основі найновіших досягнень і сучасних практик з урахуванням галузевого/ регіонального контексту;

2.1.4. пов'язуватися з визначеною інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації, що передбачає ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки у відповідній галузі;

2.1.5. відповідати змісту підготовки здобувача та забезпечувати його індивідуальну траєкторію навчання. Саме з цією метою надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку, або за власними науковими-практичними інтересами відповідно до змісту освітньої програми.

2.2. Тематика курсових робіт може передбачати використання результатів наукових досліджень кафедри та їх розвиток, затверджується розпорядженням декана факультету за погодженням із завідувачем кафедрою і гарантом освітньої програми.

2.3. Здобувачам надається право запропонувати свою тему курсової роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевага віддається темам, що безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

3. Керівництво курсовими роботами

3.1. Керівництво курсовими роботами здійснюють викладачі кафедри, які мають досвід науково-педагогічної та/ або практичної роботи.

3.2. Науковими керівниками курсових робіт призначаються професори, доценти та старші викладачі кафедри.

3.3. За одним керівником може одночасно закріплюватися не більше 10 курсових робіт першого (бакалаврського) рівня, не більше 5 курсових робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3.4. Науковий керівник курсової роботи:

- формулює разом зі здобувачем тему і план курсової роботи, визначає мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження, методи дослідження;
- рекомендує здобувачеві необхідну основну літературу, електронні ресурси;
- здійснює організаційну і науково-методичну допомогу шляхом проведення консультацій;
- контролює хід виконання роботи;
- періодично інформує кафедру про хід виконання роботи;
- перевіряє оформлення виконаної курсової роботи;
- надає рекомендацію щодо зовнішньої перевірки курсової роботи на унікальність.

3.5. Кафедра, на якій готується курсова робота, приймає рішення про задовільний/незадовільний рівень унікальності роботи та про допуск курсової роботи до захисту.

3.6. Наукові керівники до початку виконання курсової роботи доводять до відома здобувачів вимоги щодо змісту й оформлення курсової роботи, що відображені в цьому Положенні.

4. Виконання курсової роботи

4.1. Терміни виконання курсової роботи визначаються регламентом роботи на поточний рік відповідно до навчального плану зі спеціальності.

4.2. Здобувач, який виконує курсову роботу:

- самостійно оцінює актуальність і соціальну значущість проблеми, пов'язаної з темою курсової роботи;
- здійснює збирання й оброблення інформації з теми курсової роботи;
- вивчає й аналізує отримані матеріали;
- всебічно досліджує проблему, приймає самостійні рішення з урахуванням думки наукового керівника;
- оформлює розв'язання проблеми відповідно до вимог, зазначених в даному Положенні;
- готує засоби візуалізації результатів курсової роботи (комп'ютерні презентації, програми, відеоролики, друковані посібники тощо);
- несе відповідальність за зміст та оформлення курсової роботи;
- надає необхідні матеріали для проведення обов'язкової перевірки на унікальність на випусковій (профільній) кафедрі і вибіркової

зовнішньої перевірки на унікальність відповідно до Положення про академічну доброчесність в Академії.

5. Обсяг та структура курсової роботи

5.1. Курсова робота – текстовий паперовий документ із включенням до нього (за необхідністю) таблиць, формул та ілюстративного матеріалу – креслень, рисунків, схем, фотографій, діаграм, графіків тощо.

Створені документи повинні відповідати вимогам стандартів вищої освіти – нормативним документам, що встановлюють комплекс норм, правил, вимог на підставі досягнень науки, техніки і передового досвіду та затверджених компетентним органом відповідно до чинного законодавства.

5.2. Обсяг основного тексту курсової роботи залежно від ступеня вищої освіти наведено в таблиці 1. До зазначеного обсягу не входять сторінки зі списком використаних джерел та додатків. Всі сторінки, крім титульної сторінки, структурних частин підлягають наскрізній нумерації.

Таблиця 1

Обсяг курсової роботи

Кількість сторінок тексту формату А4 розділів курсової роботи відповідно до ступеня вищої освіти	
Бакалавр	Магістр
Не менше 20	Не менше 30

5.3. Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити такі структурні частини:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

6. Вимоги до композиційних частин курсової роботи

6.1. Зміст

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел.

6.2. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).

Якщо у курсовій роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути подано у курсовій роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч – їх детальне розшифрування.

Якщо у курсовій роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті за першого згадування.

6.3. Вступ

У вступі далі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми

Обґрунтовується актуальність і доцільність роботи.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання та зазначити вчених, у працях яких започатковано вирішення проблеми.

Мета і завдання дослідження

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно розв'язати для досягнення поставленої мети.

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ	
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Назва розділу	
1.1.....	
1.2.....	
1.3.....	
РОЗДІЛ 2. Назва розділу	
2.1.....	
2.2.....	
2.3.....	
2.4....	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	
Додаток А	
Додаток Б	

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось за допомогою того чи іншого методу. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Практичне значення одержаних результатів. У курсовій роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в курсовій роботі, що має прикладне значення, – відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів дослідження. За наявності вказується, на яких наукових конференціях, симпозіумах, семінарах, нарадах оприлюднено результати досліджень, викладені у курсовій роботі. Для другого (магістерського) рівня обов'язково наводиться кількість публікацій.

Курсові роботи для різних рівнів вищої освіти повинні мати різні складові ВСТУПУ (табл.2). Складові вступу для різних курсових робіт мають відрізнятися за умови виконання спільних групових проєктів двома і більше здобувачами.

Таблиця 2

Складові вступу курсової роботи (проєкту)

Структура вступу	Курсова робота ступеня вищої освіти	
	Бакалавр	Магістр
Актуальність теми	+	+
Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами	-	+
Мета і завдання дослідження	+	+
Об'єкт дослідження	+	+
Предмет дослідження	+	+
Методи дослідження	+ або -	+
Практичне значення одержаних результатів	+ або -	+
Апробація результатів роботи	-	+
Публікації	-	+

6.4. Основна частина

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- узагальнення результатів досліджень.

В огляді літератури (*перший розділ*) здобувач окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи дослідників, здобувач повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у відповідній галузі.

У *другому розділі*, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи розв'язання завдань і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення досліджень.

У *наступних розділах* з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми.

Таблиця 3

Орієнтовний склад *основної частини* курсової роботи

Розділ	Зміст компонентів основної частини	Курсова робота (проект) ступеня вищої освіти	
		бакалавр	магістр
1	Огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень	+	+
1 або 2	Аналіз сучасного стану проблеми	+	+
2	Виклад загальної методики й основних методів досліджень	+ або –	+
2 або 3	Експериментальна частина	-	+
3	Узагальнення та аналіз результатів досліджень	-	+

У разі виконання спільного проекту двома і більше здобувачами в межах одного об'єкту дослідження, предмети дослідження різних виконавців мають відрізнятися і не співпадати за змістом у другому і наступному розділах. В

першому розділі огляд літератури має бути чітко обґрунтований предметом і метою дослідження.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором (табл.3).

6.5. Висновки

Викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані у курсовій роботі, її значення для науки і практики. У першому пункті висновків коротко оцінюється стан питання. Далі у висновках розкривають розв'язання поставленої у курсовій роботі наукової проблеми та значення для науки і практики.

У висновках повинно відображатися розв'язання визначених завдань дослідження. Загалом кількість висновків має відповідати кількості поставлених завдань.

6.6. Список використаних джерел

До переліку використаних джерел включаються, як правило, ті джерела, на які були зроблені посилання в роботі або ті джерела, які висвітлюють відповідну тему і знайомі авторів роботи.

Кількість наведених бібліографічних джерел у переліку повинна бути в межах: бакалавр – не менше 20, магістр – не менше 30.

Бібліографічний опис джерел оформлювати з урахуванням розробленого в 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

6.7. Додатки

За необхідністю до додатків доцільно включати:

- допоміжний матеріал, що потрібний для повноти сприйняття роботи;
- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи та акти випробувань, упровадження, розрахунки;
- інструкції і методики;
- ілюстрації допоміжного характеру.

7. Оформлення курсової роботи

Вимоги до оформлення курсової роботи прописуються в методичних рекомендаціях до написання курсових робіт розроблених кафедрами.

8. Допуск до захисту і захист курсової роботи

8.1. Терміни виконання та подавання курсової роботи на перевірку регламентуються регламентом роботи кафедри на кожен навчальний рік.

8.2. Науковий керівник роботи перевіряє виконану роботу і передає завідувачу кафедри.

8.3. Процедура перевірки курсових робіт на унікальність здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність в Академії.

8.4. Захист курсової роботи проводиться дистанційно перед комісією в складі 2-3 викладачів кафедри, у т.ч. керівника курсової роботи. Захист курсової роботи проводиться за окремим графіком і оформлюється відповідним протоколом.

8.5. Методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт за окремими навчальними дисциплінами розробляються кафедрами, за якими закріплено дисципліну, з якої виконується курсова робота.

8.6. Захист курсових робіт проводиться за затвердженим кафедрою розкладом, який оприлюднюється на офіційній вебсторінці факультету/кафедри і надсилається здобувачам вищої освіти засобами електронного комунікаційного зв'язку.

8.7. Файл з текстом (матеріалами) курсової роботи у форматі doc/docx/pdf або його архів здобувач надсилає на корпоративну електронну адресу кафедри відповідно до затвердженого кафедрою графіку, який оприлюднюється на офіційній вебсторінці факультету/кафедри.

Рецензія на курсову роботу, яка є її складовою, в оцифрованому вигляді (скан-копія) з роздільною здатністю не менше 300 dpi, надсилається на кафедру засобами електронного комунікаційного зв'язку.

8.8. Не пізніше ніж за 5 робочих днів до проведення захисту курсових робіт гарант освітньої програми зобов'язаний повідомити здобувачів вищої освіти про час проведення захисту курсових робіт у режимі відеоконференції та надіслати їм логін (ідентифікатор) і пароль відеоконференції.

Захист курсових робіт проводиться дистанційно перед комісією в режимі відеоконференції з обов'язковою відеофіксацією (повним записом).

8.9. У встановлений розкладом час початку захисту курсових робіт голова комісії розпочинає відеоконференцію, долучає до неї здобувачів, допущених до захисту, здійснює автентифікацію здобувачів та інформує їх про правила проведення захисту курсових робіт та часові обмеження.

9. Критерії оцінювання курсових робіт

9.1. Захист курсової роботи передбачає оцінювання програмних результатів навчання з освітньої програми, а саме: теоретичних і практичних знань, умінь та навичок здобувача з окремої дисципліни (декількох дисциплін), вмінь самостійно проводити дослідження за певною тематикою, аргументувати результати, обґрунтовувати та відстоювати власну позицію. Оцінювання курсової роботи здійснюється винятково у формі особистого захисту результатів досліджень перед комісією, до складу якої входять не менше 2-3 викладачів

кафедри, один з яких керівник курсової роботи.

Таблиця 6

Критерії оцінювання курсових робіт

№	Види робіт Критерії оцінювання	Курсова робота першого (бакалаврського) рівня	Курсова робота другого (магістерського) рівня
I. ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ РОБОТИ			
1	Аргументація актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності	Актуальність, практична цінність	Актуальність, практична цінність.
2	Достатність використання наукової літератури	Вітчизняна та/або зарубіжна	Вітчизняна, зарубіжна, Web-ресурси
3	Необхідність і достатність емпіричних даних для розв'язання визначених завдань	Робота може мати реферативний характер	Обов'язково
4	Обґрунтованість методики дослідження	Робота може мати реферативний характер	Обов'язково
5	Обґрунтованість аналізу й інтерпретація отриманих результатів	Робота може мати реферативний характер	Обов'язково
6	Відповідність висновків завданням дослідження	Обов'язково	Обов'язково
7	Аргументоване обґрунтування рекомендацій і пропозицій, що представляють науковий і практичний інтерес з обов'язковим використанням практичного матеріалу	Необов'язково	Обов'язково
8	Зв'язок з науковими програмами, планами, темами	Необов'язково	Обов'язково
9	Відповідність структури роботи обраній темі	Обов'язково	Обов'язково
10	Чіткість, логічність, послідовність викладення матеріалу	Обов'язково	Обов'язково
11	Грамотність.	Обов'язкова	Обов'язково
12	Якість і вірність оформлення роботи	Обов'язково	Обов'язково
13	Етичний аспект роботи, дотримання норм академічної доброчесності	Обов'язково	Обов'язково
II. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ:			
14	Лаконічність і логічність виступу студента	Обов'язково	Обов'язково
15	Наявність демонстраційного матеріалу	Необов'язково	Обов'язково

16	Глибина і правильність відповідей на питання членів ЕК	Обов'язково	Обов'язково
17	Уміння вести полеміку з питань курсової роботи	Необов'язково	Обов'язково
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ			
18	Самостійність і планомірний, систематичний характер роботи студента над темою	Обов'язково	Обов'язково
19	Своєчасність підготовки роботи до захисту відповідно регламенту роботи університету	Обов'язково	Обов'язково

9.2. Шкала оцінювання курсової роботи

Курсова робота оцінюється окремо за національною, за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Критерії оцінювання визначаються в методичних рекомендаціях випускової (профільної) кафедри. Складники загальної оцінки за виконання та захист курсової роботи визначає завідувач кафедри спільно з гарантантами відповідних освітніх програм з обґрунтуванням кожного критерію.

9.3. Критерії оцінювання курсової роботи. При оцінюванні курсової роботи враховується низка складових, зокрема:

- формулювання об'єкта і предмета дослідження, цілей і завдань дослідження;
- відповідність структурних розділів і параграфів визначеній тематиці та вимогам до даного типу робіт;
- відповідність вимогам щодо оформлення робіт;
- правильність оформлення посилань;
- дотримання граматичних і стилістичних правил;
- вміння здобувача презентувати результати свого дослідження, логічно структурувати доповідь.

Вимоги до курсової роботи, процедури та принципів захисту і оцінювання передбачаються відповідними методичними рекомендаціями кафедри, що повинні мати гриф вченої ради Академії.

9.4. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з результатом оцінювання, має право оскаржити результати оцінювання, процедура розгляду апеляційної заяви регламентується Положенням про організацію освітнього процесу.

9.5. Оцінені результати навчання є основою для прийняття рішень щодо переведення студентів на наступні курси, формування рейтингів студентів, аналізу динаміки абсолютної успішності і якості знань для моніторингу та перегляду освітніх програм.

Оцінювання курсової роботи щодо критерію етичного аспекту та дотримання норм академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність.

Оцінка здобувача за курсову роботу формується на основі оцінки наукового керівника та результатів захисту курсової роботи перед комісією.

10. Прикінцеві положення

10.1. Дане Положення набуває чинності з дня підписання керівником Академії.

10.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні вченої ради Академії та на підставі її рішення затверджуються наказом керівника.